

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/12270
GL.İSS

GÜNLÜDÜR

20-08-2024

Sayı : 64272063-610- **275620**
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/12270)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 31/05/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1436034 sayılı yazımız.

Diyarbakır Milletvekili Sayın Serhat EREN'in tarafıma tevcih ettiği 7/12270 esas numaralı yazılı soru önergesi Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Alparslan BAYRAKTAR
Bakan

Ek: Önerge Cevabı (2 Sayfa)

**DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ SAYIN SERHAT
EREN'İN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
CEVAPLAR**

DÖNEM
28/2

ESAS NO
7/12270

Diyarbakır ilimizde Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) tarafından 458 adet kuyu açılmış olup, bu ilimizde 2024 yılı Nisan ayı sonu itibarıyla 100 milyon varil ham petrol rezervi bulunduğu değerlendirilmektedir.

Yine Diyarbakır ilimizde halihazırda 342 adet kuyuda ham petrol üretimi gerçekleştirilmektedir. 2024 yılı Nisan ayının aylık üretimi ise 626.233 varildir.

Sondaj faaliyetlerine başlamadan önce faaliyette bulunacak şirket tarafından projenin çevresel etkilerini anlatan ve gerekli tedbirlerin alınacağına yönelik taahhütleri içeren Proje Tanıtım Dosyası (PTD) hazırlanmakta olup, hazırlanan bu dosya kuyuların bağlı bulunduğu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin onayına sunulmakta ve bu idarelerden onay alınmadan faaliyetlere başlanamamaktadır. Bu çerçevede ÇED süreçleri 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 10'uncu maddesi ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı uhdesinde yürütülmektedir.

Çevre ve tarım arazilerine yönelik önlemlere ilişkin olarak ayrıca "Kuyu Programı ve Türk Petrol Kanunu Uygulama Yönetmeliği"nin (Yönetmelik) 46'ncı maddesinde; "*Petrol hakkı sahipleri, petrol işlemlerinin her safhasında; petrol varlığının korunması, savurganlığın önlenmesi, petrol sahalarının iyi niyetle işletilmesi iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ile çevrenin ve kültür varlıklarının korunmasına ilişkin mevzuata uygun olarak gerekli önlem ve tedbirleri almakla yükümlüdürler. İnsan sağlığını tehlikeye sokacak, doğaya, çevreye ve kültür varlıklarına zarar verecek şekilde faaliyette bulunamazlar.*" şeklinde düzenlemeye yer verilmekte olup, yanı sıra mezkûr Yönetmeliğin eklerinde de alınması gereken önlemler detaylandırılmış ve Petrol Hakkı sahiplerinin meri mevzuatta belirlenen hükümler doğrultusunda petrol arama faaliyetlerini gerçekleştirebileceği hükme bağlanmıştır.

Bununla birlikte mezkûr Kanunun 40'ıncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan; "*Petrol hakkı sahibi ve yüklenicileri tarafından yürütülen petrol işlemleri her safhasında Genel Müdürlük personeli tarafından izleme ve yerinde denetime tabi tutulabilir.*" hüküm gereğince hem petrol hakkı sahibi şirketlerden alınan haftalık, aylık ve yıllık raporlar üzerinden faaliyetler izlenmekte, hem de mahallinde yapılan denetimlerle gerçekleştirilen tüm faaliyetler denetlenmektedir.

Petrol sondajları sırasında yüzey su zonları tamamıyla geçilene kadar yüzey koruma borusu indirilip etrafi çimentolanmakta, kuyu derinlere ilerlediğinde ve hedef zona ulaştığında ise dış koruma borusunun içine daha dar çaplı ikinci ve ihtiyaca göre üçüncü bir koruma borusu daha indirilerek bu boruların etrafi da ilk borunun içine kadar ulaşacak şekilde çimentolanmaktadır. Bu sayede sondaj faaliyetleri esnasında kullanılan sondaj çamurunun kuyu çeperiyle ve dolayısıyla yüzey sularının yer aldığı bölgelerle irtibatı kesilmektedir. Diğer taraftan bu süreçler ÇED aşamasında daha detaylı olarak denetlenmektedir.

Petrol arama faaliyetleri çerçevesinde kimyasal kullanımına ilişkin olarak; mezkûr Yönetmeliğin Ek-50 Formunda petrol hakkı sahibinin kimyasal maddelerin kullanılması, depolanması, bertarafı ve diğer hususlara ilişkin ilgili tüm mevzuat hükümlerine uymak zorunda olduğu hükme bağlanmış olup, bu yükümlülüğe ilişkin MAPEG tarafından periyodik olarak saha denetimleri yapılmaktadır.

Yürütülecek projeye kapsamında halkın bilgilendirmesi hususunda; Yönetmeliğin 46'ncı maddesinin üçüncü fıkrası "*... Petrol hakkı sahibi, yapacağı petrol işlemleri ile ilgili Genel Müdürlüğün kendisine onay vermesinin akabinde yöre halkını yapacağı operasyonlar hakkında bilgilendirir...*" hükmüne amirdir. Öte yandan ÇED Yönetmeliğinde halkın bilgilendirilmesi ve izin sürecine dahili için anons, askıda ilan, sürece katılım toplantısı, broşür, tanıtıcı film ve resmi duyuru gibi uygulamalar geliştirilmiştir.

**DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ SAYIN SERHAT
EREN'İN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
CEVAPLAR**

DÖNEM
28/2

ESAS NO
7/12270

Faaliyet sonrası rehabilitasyonla ilgili olarak; 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu'nun 22'nci maddesinin üçüncü fıkrası gereğince; *"Petrol işlemi sona ermiş bulunan petrol hakkı sahibi, araziyi eski hâline getirmekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğe ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."* hükmünü amirdir. Ayrıca aynı Kanunun 22'nci maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca petrol işlemleri esnasında doğabilecek zarar ve ziyana karşılamak üzere ilgililerin teminat vermesi gerekmektedir.

Bakanlığımız madencilik ve petrol faaliyetleri kapsamında; önce insan, sonra çevre ve daha sonra katma değerli üretim şiarıyla hareket etmekte olup, bu şiar doğrultusunda Bakanlığımızca meri mevzuatta yer alan ve çevre ve insan sağlığına yönelik tedbirleri içeren tüm düzenlemeler hassasiyetle tatbik edilerek yürütülen faaliyetlerin takip ve denetimi gerçekleştirilmektedir.